

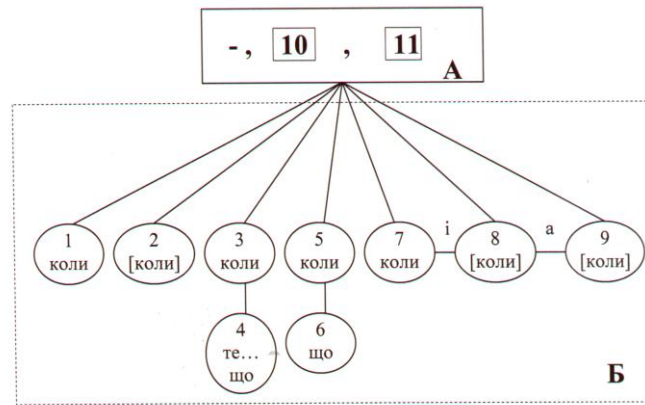
СХЕМА АНАЛІЗУ ПЕРІОДУ

- I. Аналізоване речення – період (виокремити ПО, підкреслити предикативні центри).
- II. Графічна схема.
- III. Засновок – попередня (основна) частина періоду, її значення.
- IV. Висновок – завершальна частина періоду.
- V. Характеристика періоду за структурою:
 - 5.1. Складнопідрядне речення.
 - 5.2. Складносурядне речення.
 - 5.3. Складне безсполучникове речення.
 - 5.4. Просте ускладнене речення.
 - 5.5. Складна синтаксична конструкція з різними типами синтаксичного зв'язку.
- VI. Якими синтаксичними одиницями є компоненти засновку?
 - 6.1. Складну синтаксичну конструкцію з підрядним зв'язком:**
 - 6.1.1. з однорідною супідрядністю;
 - 6.1.2. з неоднорідною супідрядністю;
 - 6.1.3. з послідовною супідрядністю;
 - 6.1.4. з комбінованою супідрядністю.
 - 6.2. Складну синтаксичну конструкцію з сурядним зв'язком.
 - 6.3. Складну синтаксичну конструкцію з недиференційованим зв'язком.**
 - 6.4. Складну синтаксичну конструкцію з різними типами зв'язку.
 - 6.5. Просте речення, ускладнене сурядними рядами словоформ.
- VII. За схемою якого речення побудовано висновкову частину?
- VIII. Розділові знаки в реченні-періоді.
- IX. Розбір кожної ПО за схемою простого речення.

ЗРАЗКИ РОЗБОРУ ПЕРІОДУ

Коли¹ ви в місті живете і ²жити вже немає сили, коли³ набридло вам і те, що⁴ вчора ви ще так любили, коли⁵ і ваші лікарі, і ліки їх, і друзі зрадні говорать вам уже згори, що⁶ помогти вони безрадні, коли⁷ самі ви лишитесь один, покинутий, забутий, і⁸ стане круком світ увесь, а⁹ небо келихом отрути, – не все¹⁰ ще втрачено для вас, ¹¹ще ліки є на ваші рани... (Олександр Олесь).

1. Аналізоване речення – це період.
2. Графічна схема:

3. **Засновок** – 9 перших ПО, що мають часове значення.

4. **Висновок** – 10 ПО та 11 ПО.

5. **Період** становить собою складну синтаксичну конструкцію з різними типами синтаксичного зв'язку (безсполучниковим і підрядним).

6. **Компоненти засновку (структурно-семантичний блок Б)** побудовані за схемою СПР ускладненої структури і становлять собою підрядні ПО:

- 1, 2, 3, 5, 7, 8, 9 ПО пов'язані зі структурно-семантичним блоком А підрядним зв'язком, утворюючи розчленовану структуру на основі детермінантного непередбаченого зв'язку. Підрядні часові. Засіб зв'язку – асемантичний сполучник – *коли*. 3 ПО, 5 ПО ускладнені залежними від них підрядними.

- 4 ПО відноситься до 3 ПО і пов'язується з нею підрядним зв'язком, утворюючи нерозчленовану структуру на основі корелятивного зв'язку. Підрядне займенниково-співвідносного типу (вміщувальне). Засіб зв'язку – корелятивна пара *те ... що*.

- 6 ПО відноситься до 5 ПО і пов'язується з нею підрядним зв'язком, утворюючи нерозчленовану структуру на основі прислівного передбачуваного зв'язку. Підрядне семантичного типу – з'ясувальне. Засіб зв'язку – асемантичний сполучник *що*.

7. **Висновкову частину (структурно-семантичний блок А)** побудовано за схемою складного безсполучникового речення мінімальної структури. Структура відкрита зі значенням одночасності. Засіб зв'язку – інтонація.

8. Розділові знаки:

Коли ви в місті живете¹, і жити вже немає сили², коли набридло вам і те², що вчора ви ще так любили², коли і ваші лікарі³, і ліки їх³, і друзі зрадні говорять вам уже згори², що допомогти вони безрадні², коли самі ви лишитесь один⁴, покинутий⁴, забутий⁴, і стане круком світ увесь⁵, а небо келихом отрути⁶, – не все ще втрачено для вас⁷, ще ліки є на ваші рани ... (Олександр Олесь).

а) **пунктограма 1.** Відсутність розділового знака у СПР, супідрядні частини якого пов'язуються неповторюваним сполучником *і*;

б) **пунктограма 2.** Кома між частинами складнопідрядного речення;

в) **пунктограма 3.** Кома між однорідними членами речення з повторюваним сполучником *і*;

г) **пунктограма 4.** Відокремлення однорідних постпозитивних непоширених означень;

г) **пунктограма 5.** Кома між супідрядними частинами СПР, поєднуваними протиставним сполучником а;

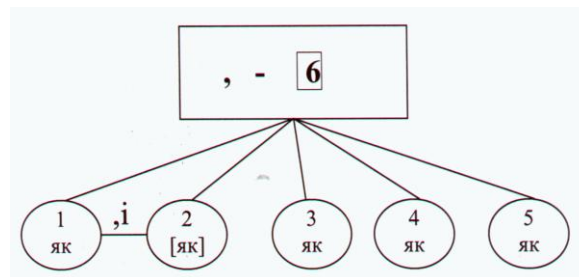
д) **пунктограма 6.** Кома і тире між засновковою та висновковою частинами періоду;

е) **пунктограма 7.** Кома між частинами складного безсполучникового речення.

Як¹ ідеши ти білою тропою і² зимове сонце блисне враз, як³ над широчінню сніговою за алмазом спалахне алмаз, як⁴ зненацька у людській розмові дружній голос душі стрепене, як⁵ зблисне у посмішці раптовій юне личко, – спогадай мене (М.Рильський).

1. Аналізоване речення – період.

2.

3. **Засновок** – 5 перших предикативних одиниць, що мають часове значення.

4. 6 ПО – **висновок**, побудований за схемою ПР.

5. Період становить собою складну синтаксичну конструкцію з підрядним та сурядним зв'язком.

6. **Компоненти засновку** (1-5 ПО) становлять собою підрядні ПО, що знаходяться у препозиції.

1-5 ПО відносяться до 6 ПО і пов'язані з нею підрядним зв'язком, утворюючи розчленовану гнучку структуру на основі детермінантного непередбачуваного зв'язку; підрядні – часові; засіб зв'язку – асемантичний сполучник як.

7. **Висновкова частина** побудована за схемою ПР.

Спогадай мене.

1. стверджувальне;

2. наказовий спосіб, ірреальна модальність, вивідна форма парадигми;

3. односкладне, дієслівного класу, означено-особове (відмінювано-дієслівне); Vf sing2

4. поширене;

5. головний член – **спогадай** – виражений дієсловом у наказовому способі 2 ос. однини;

6. прислівний поширювач об'єктного типу, непрямий *спогадай* (кого?) **мене**;

7. двокомпонентне;

8. неускладнене;

9. подільне.

10. Розділові знаки:

Як ідеш ти білою тропою¹, і зимове сонце блисне враз², як над широчінню сніговою за алмазом спалахне алмаз², як зненацька у людській розмові дружній голос душу стрепене², як зблисне в посмішці раптовій юне личко³, – спогадай мене (М.Рильський).

а) **пунктограма 1.** Відсутність розділового знака в ССР, супідрядні частини якого пов'язуються неповторюваним сполучником *і*;

б) **пунктограма 2.** Кома між частинами СПР;

в) **пунктограма 3.** Кома і тире між засновковою та висновковою частинами періоду.